

نگاهی به عملکرد فولادسازان دولتی و خصوصی

تولید فولاد ایران شدت گرفت

آزاده حسینی

اولیه هستیم با نرخی بالاتر از محصول نهایی بفروشد.

البته به منظور حل این مشکل تاکنون ۱۷۲ میلیون و ۴۹۳ هزار تن مجوز تولید فولاد خام و محصول نهایی از سوی وزارت صنایع و معادن صادر شده اما به دلیل برخی مشکلاتی که ذکر شد تولیدکنندگان توان تولید با تمام ظرفیت خود را ندارند و یا به دلیل مشکلات مالی بسیاری از طرح‌ها ناتمام مانده‌اند.

طبق آمار ارائه شده از سوی انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران شرکت‌های خصوصی که قبل از سال ۸۳ به تولید رسیده‌اند در مجموع دارای ظرفیت اسمی دو میلیون و ۵۰ هزار تن فولاد خام و محصول نهایی هستند.

و شرکت‌هایی که در سال ۸۳ به بهره‌برداری رسیده‌اند در مجموع با ظرفیت اسمی دو میلیون تن به جمع فولادسازان پیوستند.

همچنین در سال ۸۴، ۳ میلیون و ۲۵۰ هزار تن به ظرفیت اسمی فولاد در بخش خصوصی افزوده شد.

در سال ۸۵ اما این رقم با اندکی افت به ۸۰۰ هزار تن رسید و در سال ۸۶، ۵ کارخانه با ظرفیت اسمی یک میلیون و ۱۳۰ هزار تن افتتاح شد که بخش عمده آن مربوط به تولید شمش فولادی بود.

در سال ۸۷ نیز قرار است شاهد بهره‌برداری ۴ کارخانه بخش خصوصی با ظرفیت اسمی یک میلیون و ۵۸۲ هزار تن باشیم. که در مجموع ظرفیت نصب شده موجود معادل ۱۰ میلیون و ۸۱۲ هزار تن می‌شود و ۱۰ میلیون و ۱۹۰ هزار تن نیز ظرفیت طرح‌های توسعه‌ای شرکت‌های بخش خصوصی است که قرار است طی سال‌های آینده اضافه شوند. نگاهی به آمار تولید فولاد واحدهای دولتی و طرح‌های در حال توسعه شرکت‌هایی نظیر فولاد مبارکه، ذوب‌آهن اصفهان، فولاد خوزستان و... و آمار تولید فولاد بخش خصوصی و طرح‌های توسعه آنها، این مطلب را که در آینده‌ای نه‌چندان دور نه‌تنها در تولید فولاد خود کفا می‌شویم بلکه در عرصه جهانی نیز حضور موفقی خواهیم داشت، واقعیت می‌بخشد.

میزان تولید فولاد خام واحدهای تابعه ایمیدرو در سال ۸۵ معادل ۹ میلیون و ۹۲۸ هزار تن بوده و در سال ۸۴ برابر با ۹ میلیون و ۵۷۴ هزار تن فولاد خام تولید کردند، این رقم در سال ۸۳ معادل ۸ میلیون و ۹۹۰ هزار تن بود. طبق این آمار واحدهای تولیدکننده فولاد تحت تابعه ایمیدرو در سال ۸۶ با ۵ درصد رشد نسبت به سال قبل ۱۰ میلیون و ۲۲۳ هزار تن محصولات فولادی تولید کردند.

عملکرد تولید محصولات فولادی شرکت‌های سازمان توسعه در سال ۱۳۸۵ معادل ۹ میلیون و ۷۱۵ هزار تن بوده است.

در این میان بخش خصوصی که به واسطه آزادسازی قیمت فولاد و هماهنگی آن با نرخ‌های جهانی امکان تولد پیدا کردند امکان تولید ۱۰ میلیون تن در سال را دارند که متأسفانه به دلیل کمبود نقدینگی و مواد اولیه حداکثر از ۳۰ درصد ظرفیت اسمی خود استفاده می‌کنند.

در حال حاضر بهره‌برداری عمده از طرح‌های تولید فولاد بشدت با تأخیر همراه است و حداقل ۵ سال به طول می‌انجامد تا طرح‌های در دست اقدام بتوانند نیاز کشور به فولاد خام را برآورده سازد. به همین دلیل اکثر واحدهای بخش خصوصی مجبور به واردات مواد خام مورد نیاز خود هستند.

این در حالی است که در قبال ۳/۸ میلیون تن شمش دولتی، بالغ بر ۷/۸ میلیون تن محصول نهایی وارد کشور شده است.

به طوری که در سال ۸۶ میزان شمش وارداتی به کشور معادل ۳ میلیون و ۸۰۰ هزار و ۹۹۰ تن شده و متوسط ارزش واردات آن معادل ۵۷۵ دلار در هر تن بوده در حالی که متوسط ارزش میلگرد وارداتی به کشور در سال ۸۶ معادل ۵۶۸ دلار در هر تن بوده و با حجم یک میلیون و ۷۸۷ هزار و ۹۶۱ تن به کشور وارد شده است. همین مقایسه ساده نشان می‌دهد که کشورهای صادرکننده شمش به واسطه دامپینگ و یا بهره‌برداری بالا توانسته‌اند هزینه تولید شمش را پائین آورده و به کشورهای نظیر ما که محتاج این ماده

با رشد روزافزون توسعه صنعتی کشورهای در حال توسعه گرایش به مصرف فولاد طی سال‌های اخیر افزایش یافته و همین عامل بهانه‌ای بود برای جهش قیمت فولاد و به تبع آن مواد اولیه آن شامل سنگ آهن، انواع فروآلیاژ و کک و... در نهایت شمش فولاد. همانطور که آمارها نشان می‌دهد اکثر کشورهای که در تولید فولاد دارای مزیت‌هایی بودند شتابان مکان تولید فولاد را به دست گرفته و به آنجا پیش رفتند که تولید فولاد خام جهان چند سالی است که از مرز یک میلیارد تن گذشته است. در این میان هستند کشورهای که به دلیل فقر منابع طبیعی امکان تولید فولاد خام را ندارند اما پایه‌های کشورهای توسعه یافته آمار مصرف تولید فولاد خود را بالای می‌برند. خوشبختانه کشور ما به لحاظ منابع طبیعی در این خصوص غنی بوده و با حاشیه سود مناسبی که به واسطه رشد قیمت فولاد در سطح جهانی به وجود آمده، علاوه بر واحدهای تولید فولاد دولتی، واحدهای خصوصی نیز پا به عرصه وجود گذاشته‌اند.

گرچه این رقم با توجه به مزیت‌های نسبی که در تولید فولاد داریم اندک است اما توجه دولتمردان در سال‌های اخیر به این موضوع و اجرای طرح توسعه واحدهای دولتی در ارائه مجوزهای فراوان به بخش خصوصی در زمینه تولید فولاد از سوی وزارت صنایع و معادن این نوید را می‌دهد که در آینده‌ای نه‌چندان دور از کشورهای صاحب‌نام در زمینه تولید فولاد باشیم. در این میان ادغام واحدهای کوچک خصوصی‌سازی و تأکید بر ارتقای کیفیت و استانداردها و هماهنگی با قیمت‌های جهانی یکی از مهمترین اصولی است که می‌تواند برای حضور در عرصه جهانی ما را کمک کند که خوشبختانه در این بخش نیز با توجه دولتمردان به آن، راه هموار گشته است.

طبق اطلاعات منتشر شده از سوی سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی، آمار تولید فولاد خام در سال ۸۶ معادل ۱۰ میلیون و ۱۹۵ هزار تن بود که نسبت به سال قبل از رشد سه درصدی برخوردار شده است.